РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
Казнено -поправна установа
ЗАТВОР
Бр. 03-517/2
18-12- 2023 год.
ГЕВГЕЛИЈА

Република Северна Македонија
Министерство за правда
Управа за извршување на санкциите
Казнено-поправна установа Затвор Гевгелија

ГОДИШЕН ПЛАН ЗА СПРЕЧУВАЊЕ НА КОРУПЦИЈАТА ВО КПУ ЗАТВОР ГЕВГЕЛИЈА ЗА 2024 ГОДИНА

Вовед

Корупцијата е глобален предизвик со кој се соочуваат сите земји, без оглед на нивниот степен на развиеност заради што постојано се вложуваат напори за подигнување на свеста за корупцијата и за нејзиното влијание врз општеството/граѓаните. За сузбивање на корупцијата како општествено зло, вработените во државните органи треба да бидат убедени дека злоупотребата во институциите односно незаконитото дејствување не треба да се толерира и да бидат убедени во принципот на нулта толеранција кон корупцијата.

Законот за спречување на корупцијата и судирот на интереси ја дефинира корупцијата како „Злоупотреба на функцијата, јавното овластување, службената должност или положба заради остварување на имотна корист, директно или преку посредник, за себе или за друг".
Поимот ризик од корупција дефинира кој било вид на внатрешна или надворешна слабост или постапка која претставува можност за појава на корупција во рамките на државните органи, јавни претпријатија и други институции од јавниот сектор кој ги вклучува прашањата за судир на интереси,недостаток на систем за заштита на укажувачи, измами, несоодветно користење на овластувањата дискрециони овластувања, финансирање на политички партии и кампањи спротивно на закон, тргување или недозволено користење на информации, транспаретност на постапки и документи и други прашања на значење за интигритетот.

Извештаите на Европската комисија за напредокот на Република Северна Македонија, како и извештаите на други релевантни организации континуирано укажуваат на неповолните состојби во справувањето со корупцијата. Истражувањата на перцепцијата на граѓаните покажуваат прифаќање на корупцијата како начин на живеење. Таа е длабоко и широко распространета во сите пори на општеството, што упатува на неопходноста од нејзино намалување, со стремеж кон нејзино искоренување.

Борбата против корупцијата не е едноставен процес, туку подразбира ангажман на целото општество и иницијативност на сите нивоа. Секој поединец има законска и морална обврска да се бори против корупцијата. Ова не значи само препознавање на корупцијата и воздржување од коруптивни дејствија, туку и пријавување случаи кога постојат сомнежи за корупција.

Посебен акцент во справувањето со корупцијата ќе биде ставен на унапредување на професионалниот интигритет на вработените кои при извршувањето на задачите треба да применат соодветни знаења, етичко однесување, чесност и да работат во полза на јавниот интерес како и да постапуваат согласно прописите, правилата и професионалните стандарди кои се применуваат во КПУ Затвор Гевгелија. Секој вработен треба да покажува висок степен на интегритет во работењето, да го почитува Етичкиот кодекс на однесување и да поседува способност да се спротивстави на корупцијата.

ПРАВНИ ПРОПИСИ ОД ОБЛАСТА НА КОРУПЦИЈАТА

Постојат повеќе закони кои се однесуваат на корупцијата од кои меѓу најзначајните се: Законот за спречување на корупцијата и судирот на интереси, Кривичниот Законик, Законот за заштита на укажувачи и Законот за лобирање. Во заложбите на меѓународната заедница во борбата против корупцијата се донесени Конвенцијата на Обединетите нации против корупција и Цивилната конвенција за спречување корупција. Република Северна Македонија ги има ратификувано овие меѓународни документи и истите претставуваат дел од домашното законодавство.

АНТИКОРУПЦИСКА ПОЛИТИКА НА КПУ ЗАТВОР ГЕВГЕЛИЈА

- КПУ Затвор Гевгелија не толерира коруптивно однесување односно искористување на функцијата, јавното овластување, службената должност и положба за остварување било каква корист за вработениот или негов близок. Исто така установата не толерира било каква друга форма на неетичко неморално однесување забрането со закон и спротивно на Етичкиот кодекс на однесување.
- Директорот во КПУ Затвор Гевгелија е одговорен за проценка и отсранување на ризиците кои што придонесуваат за корупција, проневера, крадење, поткуп, судир на интереси како и користење на влијанија и врски со цел добивање на повластен третман или каква било друга форма на неетичко и незаконско однесување.
- Административните службеници и припадниците на затворската полиција вработени во КПУ Затвор Гевгелија се должни да се однесуваат чесно и одговорно и да ги почитуваат пропишаните процедури и рокови за постапување, да бидат лојални на институцијата, да избегнуваат судир на интереси и да се грижат за угледот на институцијата во јавноста без разлика дали се наоѓаат на работното место или не и тоа во секое време.
- Вработените се должни да пријават било какво коруптивно однесување на начин пропишан во процедурите за пријавување на случаи во кои постои сомнеж за корупција или друго неетичко однесување.
- Вработените на кои што им бил понуден поткуп или биле поттикнувани на незаконски или неетички дејствија треба на културен начин да ја прекинат комуникацијата со лицето кое нуди поткуп и писмено да го известат надлежното лице во институцијата. При тоа вработениот треба да ги појасни деталите вклучително времето, местото, соговорниците и предметот на разговор.
- Доколку вработениот не постапи согласно пропишаната процедура против него ќе биде покрената соодветна постапка.
- Пријавување на коруптивно однесување на лица кои што се вработени во КПУ Затвор Гевгелија е должност на секого.Тоа не е лично прашање ниту право на избор туку е дел од службената должност и одговорност.
- Вработените кои биле сведоци или имаат основани сомневања за неетичко или незаконско однесување на вработените во КПУ Затвор Гевгелија треба во печатена форма, телефонски или преку електронска пошта да го информираат овластеното лице во институцијата.
- На вработениот кој што пријавува корупција му се гарантира дека информациите се целосно доверливи.
- Коруптивните однесувања се казниви согласно Кривичниот Законик, а актите на корупција и неетичко однесување утврдени со антикорупциска политика задолжително повлекуваат и покренување на дисциплинска постапка која не исклучува и кривична одговорност.
- Ништо што е содржано во оваа антикорупциска политика не е ограничувачки фактор за вработените во поглед на пријавување на кривични дела на Полицијата, Обвинителството или Државната комисија за спречување корупција.
- Директорот во КПУ Затвор Гевгелија врз основа на искрено убедување дека пријавата се темели на вистина го гарантираат правото на заштита од одмазда и закани кон лицата кои што пријавиле неетичко и незаконско однесување.
- Доколку се докаже дека лицето тенденциозно или злонамерно пријавило или дало лажен исказ, против него ќе бидат превземени соодветни мерки за одговорност.

ОБЛАСТИ КАДЕ НАЈЧЕСТО ПОСТОИ РИЗИК ОД КОРУПЦИЈА

Примање на незаконски подароци, примање на пратки и непрофесионално претресување на истите и внесување мобилни телефони/наркотички средства(алкохол, дрога или други недозволени предмети)

Во насловот се наведени трите области каде најчесто постои ризик од корупција во работењето на затворската полиција.

Припадникот на затворската полиција не смее во никој случај на да злоупотреби службената положба и Кодексот за однесување на службени лица во извршувањето на работните задачи во казнено-поправните и воспитно-поправните установи со примање на незаконски подароци.

За постапката на примање на пратки треба совесно и професионално да се однесува согласно процедурите за примање на пратки и претресување на истите.

Со почитување и спроведување на законските и подзаконските прописи во никој случај не смее да дозволи внесување мобилни телефони/наркотички средства (алкохол, дрога или други недозволени предмети заради лична корист.

Припадникот на затворската полиција при спроведување на погоре опишаните службени дејствија треба да има високи стандарди за личен интегритет, професионална етика и грижа за заштита на јавниот интерес, со што ќе биде пример за спречување на коруптивно однесување за останатите вработени.

Постапки за вработување и унапредување во КПУ Затвор Гевгелија

Заради спречување на корупција и судир на интереси, при спроведување на постапки за вработување и унапредување ќе се почитуваат следниве начела:

- Начело на законитост

Вработените во сите органи на државната управа/јавниот сектор треба да ги вршат работите и работните задачи во согласност со Уставот, закон, други прописи донесени врз основа на закон и меѓународните договори ратификувани во согласност со Уставот.

- Начело на еднакви услови, еднаков пристап до работното место, соодветна правична застапеност

Сите институции согласно со начелото на еднакви услови и еднаков пристап за сите заинтересирани кандидати до работното место, имаат обврска слободните работни места и услови за пополнување да го огласат преку јавен и интерен оглас.

- Начело на стручност и компетентност

Вработувањето во јавниот сектор се врши преку објавување на јавен оглас, при што во транспарентна, фер и конкурентна постапка на селекција се избира најстручниот и најкомпетентниот кандидат за работното место.

- Начело на професионална етика, непристрасност и објективност

При извршувањето на работите и на работните задачи, вработените треба да задржуваат високи стандарди за личен интегритет, професионална етика и грижа за заштита на јавниот интерес и да се придржуваат до актите кои ги уредуваат овие стандарди.

- Начело на справување на судир на интереси

Вработените не го доведуваат личниот материјален и нематеријален интерес во судир со јавниот интерес и со нивниот статус кој може да предизвика судир на интереси.

Постапки за јавни набавки

Службеното лице не смее да врши незаконско влијание во постапка за јавна набавка. Системот за јавни набавки и неговото спроведување се темелат врз начелата на слободно движење на стоките, слобода на основање, слобода за обезбедување на услуги, како и начелата на економичност, ефикасност, конкуренција помеѓу економските оператори, транспарентност, еднаков третман на економските оператори и сразмерност.

- Начело на економичност, ефикасност и ефективност на користењето јавни средства

Договорниот орган ги спроведува јавните набавки на начин што ќе обезбеди економично, ефикасно и ефективно користење на јавните средства и успешно остварување на целите на своето работење, утврдени во согласност со прописите кои го уредуваат користењето на буџетските и дргите јавни средства.

- Начело на транспарентност
Договорниот орган ги реализира постапките за јавни набавки на транспарентен начин и во согласност со одредбите на законот за јавни набавки.
- Начело на еднаков третман и недискриминација на економските оператори
Договорниот орган обезбедува еднаков третман на економските оператори во сите фази од постапката за јавна набавка и во однос на сите елементи од понудата, земајќи го во предвид заемното признавање и сразмерност на барањата во врска со предметот на набавка.
Со цел да се заштити јавниот интерес и да се добие најдобрата вредност за јавните трошоци, да се обезбеди фер конкуренција во постапките и правичен третман на понудувачите, неопходно е да се постигне највисоко ниво на транспарентност, зајакнување на капацитетите со квалификувани и обучени кадри за спроведување на јавните набавки, засилување на надзор и контрола над примената и почитувањето на процедурите за спроведување на јавните набавки како и зголемување на ефикасноста во реализација на јавните набавки.

Непочитување на постапки и процедури и акти за етичко однесување

- Секој вработен/именувано лице треба да се стреми кон доследно почитување на Кодексот на административни службеници, Кодексот за однесување на службени лица во извршувањето на работните задачи во казнено-поправните и воспитно-поправните установи, Кодексот за етичко однесување на членовите на Владата на Република Северна Македонија и носителите на јавни функции именувани од страна на Владата на Република Северна Македонија.
- Доследно почитување на воведените пропишани процедури за работа и работните процеси во КПУ Затвор Гевгелија
Секое непрофесионално однесување на вработено/именувано лице во установата фрла сенка врз нивниот интегритет и може да внесе сомнеж за компетентноста на институцијата. Вооедно треба да се избегнува секаков можен конфликт на интереси со добивање на подароци кои би можеле да имаат влијание врз интегритетот на вработените.
- Секое вработено/именувано лице во КПУ Затвор Гевгелија да не дозволи неговите или било чии приватни, финансиски или други интереси да дојдат во конфликт со извршување на неговите работни задачи.
- Вработените/именуваните лица во КПУ Затвор Гевгелија да се спротистават на сите форми на корупција во рамките на пенитенцијарниот систем и да ги информираат непосредно претпоставените за било кои знаци на корупција во рамки на службата.
- Секое вработено/именувано во КПУ Затвор Гевгелија да ги извршува своите работни задачи на професионален и политички неутрален начин, да не го застапува и изразуваат своето политичко уверување и да не врши политички активности при извршувањето на работните задачи.

Финансиско управување и контрола

- Финансиското управување и контрола е збир на одговорности на одговорното лице на субјектот да воспостави и имплементира процедури за постигнување целосна контрола во работењето врз основа на принципот на стабилно финансиско управување и контрола. Стабилно финансиско управување и контрола е транспарентно, економично, ефикасно и ефективно користење на расположливите средства.
Надзорот на активностите поврзани со системот за финансиско управување и контрола како и запознавање со проблемите поврзани со неговото воспоставување и изнаоѓање начини за ниво решавање во КПУ Затвор Гевгелија се спроведува преку тековни односно редовно известување на координативни состаноци и колегиуми на кои се презентира напредокот во планираните активности.
КПУ Затвор Гевгелија одговорно го води процесот на управување со јавните финансии преку механизам за буџетирање и наменска распределба на средствата. Редовна контрола на буџетот на установата спроведува Управата за извршување на санкциите.

АКТИВНОСТИ ЗА СПРЕЧУВАЊЕ НА КОРУПЦИЈАТА

Мерките за спречување на корупцијата ќе бидат во насока на унапредување на професионалноста и стручноста на вработените преку доследно почитување на законската и подзаконската регулатива и санкционирање на секаква форма на корупција во КПУ Затвор Гевгелија и тоа:
- почитување на Уставот и Законите на Република Северна Македонија,
- јакнење на интегритетот на вработените во установата,
- почитување на воведените процедури за работа на работните процеси во КПУ Затвор Гевгелија,
- јакнење на контрола и надзор на јавните набавки,
- почитување на Кодексот на административните службеници, Кодексот за однесување на службените лица во извршувањето на работните задачи во казнено-поправните и воспитно-поправните установи и носителите на јавни функции именувани од страна на Владата на Република Северна Македонија,
- превземање на дисциплински мерки против лица кои се однесуваат коруптивно, недозволиво, незаконито и неетички.

Заради јакнење на принципите на транспарентно работење сите вработени како и именувани лица во КПУ Затвор Гевгелија не смеат да ги користат службените овластувања со цел стекнување на лична корист и имаат обврска да се спротистават на секаква форма на корупција во рамки на установата. Во таа насока значајно е анализирање на ситуации кои може да доведат до потенцијален судир на интереси и корупција при вршење на службени работи и задачи и потребно е навремено превземање на меки за отстранување на можност за судир на интереси и корупција.

КПУ Затвор Гевгелија
Директор
Слободан Цониќ